

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quomodo vitam dat, vt nemo possit de manu rapere?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

aiunt, alia omnia facessere iubet. Ex hac de omni doctrina, & officio per singula se iudicare, assenserunt. Hoc ut præterit, opus singula scripturæ loca intelligere. Deinde credendum est hoc generaliter iudiciū tenendum, si Lutherani sint, biblia Lutherana, esse vera, esse benè verba, Lutherū Hebraicæ, Chaldaæ, Græcæ linguae ita gnarum fuisse, ut non errarit. Idem iudicium Caluini statū de suā versione sentiendum est. Ante igitur quam lectioni se accingunt: iudicandum est, nō modo illa esse vera Biblia, sed et benè verba, omnia quæ in versione habentur ad vnum vsq; apicè respondere prototypo. Deinde se oīa intellegendum, & rectè iudicandum de interpretatione, & doctrinā, & si fortè minister aberrarit, se tamen tanquā ouem Christi, id mox cogniturum, & diiudicaturum. Quod igitur nos de Ecclesiā credimus, tot promissionibus Christi inducti, eam in doctrina tradenda non errare. Hoc illos de Luthero, Zuinglio, Tigurinis, Beza, Junio, T. emellio, Castellione credere oportet. Hos sc. in versionibus suis non errasse. quā de re tamen, cum nulla sit in sacris literis reuelatio, nulla pmissio, cum omnes etiam illi quos nominavi multorum errorum coarguantur, nō possunt nisi stultissimè credere illa vera esse biblia, quæ acceperunt. Versiones veras, esse, & ex illis iudicare debent.

VERSUS 82. 29.

Et ego vitam æternam do eis: & non peribunt in æternum, & non rapiet eas quisquam de manu mea. Pater meus quod dedit mihi, maius omnibus est: & nemo potest rapere de manu Patris mei.

QVÆSTIO I.

Quomodo vitam dat, ut nemo possit de manu rapere?

§. 1. **V**itam æternam se datum promittit, idque certo. Nemo est enim adeo fortis qui possit eos, de manu suā rapere. Quod si aliqui excidunt, suā culpā in mortem ruunt, pastor non deerat bonitas & potentia, quā seruauerunt. Quod si dat vitam æternā Deus, nemo id potest, nisi solus Deus, ut etiam Athanasius notauit. Concludimus etiam eodem loco: esse aliquam gratiam efficacem, qua in vitam æternam infallibiliter aliqui ducuntur, quicunq; eo ducuntur.

§. 2. Caluinus quasi dictum sit singularim: & ego vitam æternam do Caluino, pro stolidā suā præsumptione his vitur verbis, idem facit Pareus de iustificatione. Quasi vero ex eo quod omnibus suis Christus vitam æternam pollicetur, inde consequatur, non posse esse hircum Caluinum, aut Pareum, aut etiam ouillā pelle lupum: & quamuis sibi persuadeant, se oues esse, nec posse de generare, nihil tamen summitatis illa habet opinio. Nam frustra dictum non est: *qui st. videat ne cadat.* Quemadmodum autem fiunt oues, quæ non erant, ita desinunt esse aliquando, quæ erant. De ouibus loquor, quæ iustitiam amiserunt. Animaduertit hoc Theophylactus, hoc loco, aliiq.

Oues autem quæ ex prædestinatione sunt, nunquam non consequuntur finem ad quem sunt destinata. Augustin. tractatu 48. *Quid potest lupus? Quid potest fur & latro? non perdant nisi ad interitum prædestinatos.* De illis autem omnibus de quibus dicit Apostolus: *Novit Dominus qui sunt eius: & quos præsciuit, ipsos & prædestinavit: quos autem prædestinavit, ipsos & vocavit: quos autem*

vo. aut, illos iustificavit: quos autem iustificavit, ipsos & glorificavit: de quibus ist. nec lupus rapit, nec fur tollit, nec latro interficit. Securus est de numero earum qui pro eis nouit quod dedit: & hoc est quod ait: Non rapiet eas quisquam de manu mea.

Verum id quod futurum est certissimè, omnibus non est indicatum, nisi fortè id pastor quibusdam speciali priuilegio voluit patefacere. Hoc tantum beneficium quib. sit destinatum solus in plerisq; euentus edocebit.

Eadem est autem manus patris & filii, ut docet Augustinus loco citato. *Quid est hoc, Nemo rapit de manu mea, & nemo rapit de manu patris mei? Vtrum vn. manus est Patris & filii, an fortè ipse filius manus est patris sui? Si manum intelligimus potestatem, vna est patris & filii potestas, quia vna est diuinitas. Si autem manum intelligamus si. ut dictum est per Prophetam. Et brachium Domini cui reuelatum est? manus patris ipse est filius. Quod non ita dictum est, tanquam Deus habeat humanam formam, & quasi corporis membra, sed quod per ipsum facta sunt omnia. Nam solent & homines dicere manus suas esse alios homines per quos faciunt, quod volunt. Aliquando & ipsum opus hominis, manus hominis dicitur quod fit per manum: sicut dicitur quisque agnoscere manum suam, cum id quod scripsit agnoscat. Cum ergo multis modis etiam hominis dicatur manus, qui propriè manum habet in sui corporis membris: quanto magis non vno modo intelligendum est eam legi manus Dei, cui forma corporis nulla est? Ac per hoc melius hoc loco manum Patris & Filii intelligimus potestatem Patris & Filii: ne fortè un. hic manum Patris ipsum filium dictum acceperimus, incipiat carnalis cogitatio etiam ipsius Filii querere filium, quem similiter credit Christi manum. Ergo nemo rapit de manu Patris mei: hoc est, nemo rapit mihi.*

§. 3. Quod nonnulli verba illa vsurpant contra sententiam de electione ex præuisis meritis, aut fide præuisa, non satis consideratè faciunt; nam ut de eā non iudicem, certè verba Domini quibus indicat infallibiliter saluari quos elegit, non impedit, quo minus elegerit præuisis eorum operibus, tanquam mediis, per quæ dare vitam constituit: Nec minus certa est electio, si præscientiam illam sequi, quam si præcedere, nostro intelligendi more dicamus.

Ratio quam reddit, cur nemo possit rapere, vel de Christo sua manu vel patris, diuerso modo legitur apud Græcos, & Latinos. In Græco est: *ὁς δὲ δὴν ἔχει, οὐκ ἔστιν ἰσχυρὸς ἵνα ῥαπῆται.* Pater meus qui dedit mihi, maior omnibus est. Et Syrus: *אין בלתי מן פא פרא ומני מניו מניו.* Ita ferè legunt Græci. Latini constanter habent, *quod dedit mihi manus omnibus est.* Syrum etiam sic exponi potest. Nam cum genere neutro careant, pro eo solent vsurpare masculinum. Argumentum utroq; modo firmum est. Nemo rapere, vel de manu patris, vel Christi potest: quia pater maior est omnibus, & quod Christo dedit pater, ut esset caput omnium in cælo, terra, & inferno, id maius est omnibus.

VERSUS 30.

Ego & Pater vnum sumus.

QVÆSTIO I.

Quomodo Christus & Pater vnum sunt.

§. 1. **A**dmirabili consensu S. Patres illa verba de essentia vnitatis, & pro ἓν ὕποστασις vsurpant. Cum enim dixisset, nec de suā, nec de manu patris posse quemquam eripere, subiungit, suam & patris esse vnam manum, in diuisam potentiam, consubstantialitatem essentiam. Ac primo aliquorum auctoritatibus rem confirmabo, deinde rationem adferam. Idq; præcipue propter Caluinum, & aliquos ex eo grege Ariantizantes.